



## ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ ΠΟΥ ΑΝΤΕΞΕ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ, ΚΑΣΤΡΟ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ

Πτυχιακή άσκηση 2021

Όνομα φοιτήτριας: Χρυστάλλα Κουάλη Α.Μ. 17003

Επιβλέπων καθηγητής: Γιώργος Μαχιάς



**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**  
**ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**  
**ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**  
**ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΤΙΚΩΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**

**Πτυχιακή/ Διπλωματική Εργασία**

**Το Φρούριο Που Άντεξε Μέσα Από Τους Αιώνες, Κάστρο Κολοσσιού**

**Συγγραφέας**

**Κουάλη ΧΡΥΣΤΛΑΛΛΑ**

**ΑΜ: 17003**

**Επιβλέπων Καθηγητής:**

**Γιώργος Μαχιάς**

**ΙΟΥΛΙΟΣ 2021**



**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**  
**ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**  
**ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**  
**ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΤΙΚΩΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**

**Μέλη Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του  
Επιβλέποντα**

<b>A/A</b>	<b>ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ</b>	<b>ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ/ΤΜΗΜΑ</b>	<b>ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ</b>
	<b>ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΧΙΑΣ</b>	<b>ΛΕΚΤΟΡΑΣ</b>	
	<b>ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ</b>	<b>ΛΕΚΤΟΡΑΣ</b>	
	<b>ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΤΣΙΝΑΡΟΓΛΟΥ</b>	<b>ΛΕΚΤΟΡΑΣ</b>	

## ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

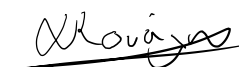
Ο/η κάτωθι υπογεγραμμένος/η Κουάλη Χρυστάλλα του Παύλου, με αριθμό μητρώου 17003 φοιτητής/τρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών του Τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο/Η Δηλών/ούσα

Κουάλη Χρυστάλλα



---

# ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ ΠΟΥ ΑΝΤΕΞΕ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ, ΚΑΣΤΡΟ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ

Φωτογραφίες ιστορικού κτιρίου, κάστρο Κολοσσιού, εσωτερικά και εξωτερικά, με έμφαση στις ιδιαιτερότητες που αντανακλούν την εποχή και το αρχιτεκτονικό στυλ του κτιρίου.



- Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής -
- Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού-
- Τμήμα Φωτογραφίας και Οπτικοακουσικών Μέσων -
- Όνομα φοιτήτριας: Χρυστάλλα Κουάλη Α.Μ. 17003 -
- Επιβλέπων καθηγητής: Γιώργος Μαχιάς –

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος .....	6
Εισαγωγή .....	7
Ιστορία της αρχιτεκτονικής φωτογράφισης .....	8
Φωτογράφιση μνημείων από φωτογράφους ανά τον κόσμο .....	10
Missions Héliographiques .....	10
Frederick H. Evans .....	12
Oliver Curtis .....	13
Iwan Baan.....	15
Το καστρό του Κολοσσίου .....	16
Τοποθεσία .....	16
Ιστορικά στοιχεία.....	17
Το Κολόσσι και η κατάληψη της Κύπρου από το Ριχάρδο Λεοντόκαρδο .....	22
Αρχιτεκτονικό στυλ .....	23
Αρχιτεκτονική του Κάστρου του Κολοσσίου .....	24
Αρχιτεκτονική της γύρω περιοχής.....	24
Βυζαντινή εκκλησία του 12ου αιώνα .....	24
Μεσαιωνικό Εργοστάσιο Παράγωγης Ζάχαρης .....	35
Αρχιτεκτονική οικοδομή του κάστρου σήμερα.....	38
Εξωτερικά .....	41
Εσωτερικά .....	49
Γενικές.....	49
Λεπτομέρειες.....	55
Συμπεράσματα .....	59
Επίλογος .....	60
Βιβλιογραφικές Αναφορές .....	61

## Πρόλογος

Η επιλογή του θέματος της πτυχιακής μου, προκύπτει από τον ενθουσιασμό μου για τα μεσαιωνικά κάστρα. Αυτό που με έκανε να μελετήσω το συγκεκριμένο φρούριο είναι το γεγονός ότι είναι ένα κτίριο που μιλάει για την ιστορία του τόπου μου, κτισμένο ανάμεσα σε νεόκτιστα κτίρια. Ίσως, γι' αυτό δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητο από μπροστά μας, αφού έχει μια διαφορετική αρχιτεκτονική από αυτήν που βιώνουμε την δεκαετία στην οποία ζούμε τώρα. Αυτό όμως, δεν σημαίνει πως δεν έχει γίνει ένα με την καθημερινότητα στην ζωή των ντόπιων. Αφού το βιώνουν καθημερινά, περνά σχεδόν απαρατήρητο. Πλέον είναι ένα αξιοθέατο που θα ελκύσει τους τουρίστες και θα προσφέρει κέρδος στον δήμο της περιοχής ενώ είναι λίγοι αυτοί που θα μελετήσουν την ιστορία του.

Για την ολοκλήρωση και το σωστό τρόπο προσέγγισης του θέματος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή και επιμελητή μου Γιώργο Μαχιά. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω την αδερφή μου, Σοφία Κουάλη, η οποία ως απόφοιτος της σχολής του τμήματος Εσωτερικής αρχιτεκτονικής, στο πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, με βοήθησε στο να αντιληφθώ αρχιτεκτονικές λεπτομέρειες του κάστρου.



## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

**Το θέμα της πτυχιακής** είναι η φωτογράφιση ενός ιστορικού κτιρίου, όπου επιλέχθηκε το κάστρο Κολοσσίου, το οποίο φωτογραφίζεται εσωτερικά και εξωτερικά, με έμφαση στις ιδιαιτερότητες που αντανακλούν την εποχή και το αρχιτεκτονικό στυλ του κάστρου. Η πτυχιακή χωρίζεται σε τρία βασικά κεφάλαια. Την ιστορία αρχιτεκτονικής φωτογράφισης, τους αρχιτεκτονικούς φωτογράφους και την ιστορία του κάστρου που μελετήθηκε. Τέλος, παρουσιάζονται φωτογραφίες από το κάστρο τόσο εξωτερικά όσο και εσωτερικά. Πέρα από αυτό, υπάρχουν και φωτογραφίες της γύρω περιοχής και των κτιρίων.



**ΕΙΚΟΝΑ 1**  
**ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ**  
**©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**



## ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΗΣ

Οι φωτογράφοι φαίνεται να έχουν μια ιδιαίτερη σχέση με την φωτογραφία της αρχιτεκτονικής για αυτό η εμμονή τους με το αρχιτεκτονικό μοτίβο και η μεταφορά του σε δισδιάστατη απεικόνιση ήταν ο λόγος που τον 19<sup>ο</sup> αιώνα πολλοί από αυτούς «ανακάλυψαν» την μεσαιωνική αρχιτεκτονική. Χάρη στον Frederick Evans οι μεσαιωνικοί καθεδρικοί ναοί έγιναν πιο γνωστοί στο ευρύ κοινό. Η Γαλλία εξερεύνησε τα μνημεία της μέσω του Missions Héliographiques Project και η αναγεννησιακή Ιταλία απέκτησε γνώσεις γύρω από την ιστορική αρχιτεκτονική μέσω του φωτογραφικού γραφείου των αδελφών Alinari.

Ο Αμερικανός αρχιτέκτονας Henry Hobson Richardson, είχε τοποθετήσει στο στούντιο του μια τεράστια βιβλιοθήκη φωτογραφικών λευκωμάτων γαλλικών έργων από τη ρωμανική μέχρι την Αναγεννησιακή εποχή.

Σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας της φωτογραφίας, οι αρχιτεκτονικές δομές, είχαν εκτιμηθεί ως θέματα φωτογράφισης, αντανakλώντας την εκτίμηση της κοινωνίας για την αρχιτεκτονική και πολιτιστική της σημασία. Η αρχιτεκτονική φωτογραφία αρχίζει να γίνεται ένα καθιερωμένο οπτικό μέσο μέχρι το 1860. Καθώς κυλούσε ο χρόνος, η αρχιτεκτονική δομή των κτιρίων άλλαξε με παραδοσιακές μορφές και η αρχιτεκτονική φωτογραφία εξελίχθηκε και αυτή, με την πάροδο του χρόνου. Κατά τις αρχές μέχρι τα μέσα του 20<sup>ου</sup> αιώνα η αρχιτεκτονική φωτογραφία έγινε πιο δημιουργική και οι φωτογράφοι αρχίζουν να χρησιμοποιούν διαγώνιες γραμμές και έντονες σκιές στις συνθέσεις τους. Ακόμη πειραματίστηκαν και με άλλες καινοτόμες τεχνικές. Το 1950 οι αρχιτέκτονες προσέλαβαν φωτογράφους για την ανάθεση έργου, με αποτέλεσμα η αρχιτεκτονική φωτογραφία να αρχίζει να αναγνωρίζεται ως μια μορφή τέχνης.

*«Η σαφής εξάρτηση του Erich Mendelsohn σε φωτογραφικές μελέτες του Πύργου του Αϊνστάιν καθόρισε την κλίμακα και την οπτική γωνία των φαινομενικά αυθόρμητων βιρτουόζων ελεύθερων σκίτσων του.»*

Ο Frank Lloyd Wright είχε πρωτοπορήσει βάζοντας σε λειτουργία τη φωτογραφία καθοδηγώντας τη με μεγάλη επιμέλεια για τις πρώτες εκδόσεις του, κυρίως το φθινό Sonderheft όπου παραλληλίζει το πολυτελές χαρτοφυλάκιο εκτύπωσης του Wasmuth, το οποίο είναι ένα φωτογραφικό εγχειρίδιο με δικά του σχέδια σπιτιών, τα οποία ήταν στην αγορά Αμερικανών νοικοκυριών. Ο Wright δούλεψε στο μικρό στούντιο που είχε για να δημιουργήσει τα σχέδια για τις υπέροχες εκτυπώσεις του Wasmuth.

Επιπλέον, ήταν εντυπωσιακή η σαφής εξάρτηση του Erich Mendelsohn από τις φωτογραφικές μελέτες του από το Πύργο του Αϊνστάιν, προσδιορίζοντας την κλίμακα και την οπτική γωνία των φαινομενικά αυθόρμητων βιρτουόζων σκίτσων με τα οποία θα έπαιζε τακτικά το είδος του κόμματος.

Οι αρχιτεκτονικές φωτογραφίες έχουν εγκλωβιστεί σε ένα σχετικά μεγάλο βαθμό από τις συμβάσεις που είχαν προκύψει με τους πρώτους περιορισμούς, στη διαδικασία παραγωγή τους. Καθώς, η δυναμική του αστικού κινήματος έγινε πιο γρήγορη, εμφανίστηκαν δυσκολίες με τον παραδοσιακό τρόπο επιπέδου του εδάφους, όπως είναι η απόσταση και η στατικότητα των πορτρέτων στην πρόσοψη ενός κτιρίου. Παρόλα αυτά, αρκετές από τις δημοσιεύσεις έχουν βασιστεί σε μετριάσμενες εκδόσεις ριζικών πειραμάτων από πρωτοπόρους φωτογράφους όπως τους Lissitzky, Umbo και Rodchenko για την κλίση, τον κατακερματισμό και τη συστροφή της άποψης με την πάροδο του χρόνου.

Κατά την δεκαετία του '70, οι φωτογράφοι που ασχολούνταν με την αρχιτεκτονική φωτογραφία υιοθετούν ριζοσπαστικά στοιχεία. Ο Iwan Baan μπορεί να μας πει ότι το πραγματικό του ενδιαφέρον για ένα νέο έργο έγκειται σε αυτό που το περιβάλλει και όχι στο ίδιο το κτίριο.



EIKONA 2 MAD HARBIN OPERA HOUSE ©IWAN BAAN

## ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΑΠΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥΣ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ MISSIONS HÉLIOGRAPHIQUES

Το 1851, δημιουργήθηκε το Missions Héliographiques project, από την Γαλλική κυβέρνηση με στόχο την αποκατάσταση των μνημείων της Γαλλίας. Επιλέχθηκαν πέντε φωτογράφοι για να φέρουν εις πέρας αυτό το έργο ώστε να μην χρειάζεται να βασίζονται σε αρχιτεκτονικά σκίτσα για την λήψη αποφάσεων αφού πολλά από τα μνημεία βρίσκονταν μακριά και ήταν αδύνατον να τα επισκεφτούν. Οι πέντε αυτοί φωτογράφοι και τα μέλη της πρώτης κοινωνίας φωτογράφων Société Héliographique, ήταν οι Édouard Baldest, Hippolyte Bayard, Gustave Le Gray, Henri Le Secq, και Auguste Mestral.

Ο κάθε φωτογράφος ξεχωριστά ανέλαβε να πάει σε ένα ταξιδιωτικό πρόγραμμα και να φωτογραφίσει τα μνημεία της περιοχής. Ανάθεσαν στον φωτογράφο Baldest να ταξιδέψει νοτιοανατολικά της χώρας και να φωτογραφίσει το Παλάτι της Fontainebleau, τις μεσαιωνικές εκκλησίες της Λυών, ακόμη και τις πόλεις στην κοιλάδα του Ροδανού και τα Ρωμαϊκά μνημεία της Προβηγκίας κ.λ.π.



ΕΙΚΟΝΑ 3 ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΗΣ FONTAINEBLEAU, ΓΑΛΛΙΑ ©ANDY HASLAM

Ανάθεσαν στον Gustave Le Gray, γνωστό για τις τεχνικές του δεξιότητες να πάει νοτιοδυτικά, στα φημισμένα κάστρα της κοιλάδας του Λίγηρα Blois, Chambord, Amboise. Επιπρόσθετα, του ανάθεσαν να πάει σε μικρές πόλεις και ρωμανικές εκκλησίες κατά μήκος των διαδρομών προσκυνήματος στο Σαντιάγο ντε Κομποστέλα και μέσω της Ντορντόν. Ο Le Gray είχε ταξιδέψει μαζί με τον Mestral και φωτογράρισαν τόπους από τον κατάλογο του παλιού του φίλου, συμπεριλαμβανομένης της οχυρωμένης πόλης Carcassonne, Albi, Perpignan, Le Ruy, Clermont – Ferrand καθώς και άλλους τόπους στη νότια-κεντρική Γαλλία. Ο Hippolyte Bayard είναι ο μοναδικός από αυτούς τους πέντε φωτογράφους που είχε δουλέψει με γυαλί αντί αρνητικό χαρτί, γι' αυτό τον λόγο είναι του μόνου που τα αρνητικά του δεν έχουν σωθεί.



ΕΙΚΟΝΑ 4 ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ CHAMBORD ΓΑΛΛΙΑ ©MARTIN RUEGNER

Το φθινόπωρο του 1851 οι πέντε φωτογράφοι επιστρέφουν πίσω στο Παρίσι έχοντας μαζί τους αρνητικά και χαρτοφυλάκια εκτυπώσεων. Παρόλο που παρέδωσαν 258 φωτογραφίες στην κυβέρνηση, ακολούθησε μια απογοήτευση. Η επιτροπή Des Monuments Historiques τους είχε συγχάψει και έλαβε τα αρνητικά φιλμ από τους πέντε φωτογράφους, κλειδώνοντας τα μέσα σε ένα συρτάρι, χωρίς να τους τα εξουσιοδοτήσει, και χωρίς να τα δημοσιεύσει στο κοινό. Στερώντας τόσο από το κοινό όσο και από τους ίδιους τους φωτογράφους την δημοσιότητα, την οποία περίμεναν να αποκτήσουν με την εκτύπωση των φωτογραφιών τους. Απογοητευμένοι, οι φωτογράφοι δεν πήραν την δικαιοσύνη από το έργο τους. Σήμερα, το μεγαλύτερο κομμάτι των αρνητικών, εκτός από του φωτογράφου Bayard's είναι κατατεθειμένα στο μουσείο D'Orsay του Παρισιού και πολλές από τις εκτυπωμένες εικόνες σώζονται στα αρχεία που προέρχονται από το Commission des Monuments Historiques.

## FREDERICK H. EVANS

Ο Frederick H. Evans γεννήθηκε στο Λονδίνο της Αγγλίας, στις 26 Ιουνίου του 1853 και πέθανε δυο μέρες πριν τα 90 του γενέθλια, στις 24 Ιουνίου του 1943. Υπήρξε γνωστός φωτογράφος αρχιτεκτονικής με θέμα τους αγγλικούς και τους γαλλικούς ναούς.

Αρχικά, ξεκίνησε την καριέρα του πουλώντας βιβλία και κατόπιν την άφησε για να γίνει φωτογράφος το 1898 σε ηλικία 45 χρονών.

Ο Evans φωτογράφιζε φωτογραφίες Platinotype, με εκτεταμένο το τονικό εύρος. Όταν είχε αρχίσει να αυξάνεται το κόστος του Platinotype, καθώς και το κόστος του χαρτιού που χρησιμοποιούσε ο Evans για τις φωτογραφίες του και λόγω του ότι δεν ήταν πρόθυμος να υιοθετήσει εναλλακτικές μεθοδολογίες, το 1915 είχε αποσυρθεί από φωτογράφος.

Παρόλα αυτά, ο τρόπος που φωτογράφιζε ο Evans ταίριαζε στην αρχιτεκτονική εστία του έργου του όταν φωτογράφιζε αρχαία, ιστορικά, περίτεχνα και συχνά αρκετά μεγάλους καθεδρικούς ναούς, μοναστήρια και άλλα κτίρια από την Γαλλική και Αγγλική ύπαιθρο. Λόγω της τελειομανίας και της τάσης που είχε στο να εκθέτει και να γράφει συχνά για το έργο του, κέρδισε ένα διεθνή σεβασμό. Ίσως, τελικά θεωρήθηκε ο καλύτερος αρχιτεκτονικός φωτογράφος της εποχής του. Όμως, μερικοί

επαγγελματίες φωτογράφοι θεώρησαν ιδιωτικά ότι η φιλοσοφία που είχε ο Evans προς την φωτογραφία ευνοούσε εξαιρετικά τις εικόνες, αλλά ήταν περιοριστική στην δημιουργική έκφραση όπου και έγινε και γρήγορα διαθέσιμη στην αναπτυσσόμενη τεχνολογία του φωτογραφικού τομέα.

Ήταν ένας ικανός φωτογράφος τοπίων και πορτρέτων, ο οποίος είχε γίνει επίσημα συνεργάτης της Βασιλικής Φωτογραφικής Εταιρείας το 1928.



ΕΙΚΟΝΑ 5 HEIGHT AND LIGHT IN BOURGES CATHEDRAL (1903)

## OLIVER CURTIS

Οι περισσότεροι τουρίστες όταν επισκέπτονται ένα μνημείο έχουν ως στόχο και την φωτογράφιση του, σε αντίθεση με τον Oliver Curtis. Τα τελευταία χρόνια ο φωτογράφος Oliver Curtis, επισκέφτηκε τα πιο γνωστά μνημεία του κόσμου με σκοπό να μην τα φωτογραφίσει.

Όταν, είχε επισκεφτεί την Αίγυπτο για να δει τις Πυραμίδες της Γκίζας, είχε την αίσθηση ότι τις είχε ξαναδεί. Στην πραγματικότητα τις είχε ξαναδεί μέσα από φωτογραφίες όπως όλοι οι άλλοι. Έχοντας αυτό στο μυαλό του, ο Oliver Curtis πήρε την απόφαση να φωτογραφίσει με μια δικιά του διαφορετική οπτική ματιά και προοπτική, τα μέρη της Βάσης.

Ο Oliver έχει πει:

«Βρήκα τον εαυτό μου να κοιτάζει έξω από την κατεύθυνση από την οποία ήμουν, με την πλάτη μου στην πυραμίδα. Το θέαμα ήταν πραγματικά αξιοσημείωτο, με σκουπίδια στο προσκήνιο, ένα γήπεδο γκολφ στη μέση και τα προάστια της Γκίζας στο βάθος. Σκέφτηκα ότι αυτό είναι εκφραστικό για κάτι διαφορετικό, για κάτι διαφορετικό από την πυραμίδα, αλλά είναι επίσης πολύ διαφορετικό και δημιουργεί μια πολύ ενδιαφέρουσα δυναμική».

Όπως, έχει πει και ο ίδιος, όταν επισκεπτόταν ιστορικά μνημεία, γύριζε την πλάτη του σε αυτό όπου όλοι οι υπόλοιποι έβλεπαν και έκανε την προσπάθεια να φτιάξει μια φωτογραφία από κάτι διαφορετικό όπου θα αντικατόπτριζε την ιστορία του τόπου και θα έδειχνε κάτι νέο για τον ίδιο.

Επιπρόσθετα, ο Curtis είπε:

«Μερικά από αυτά ήταν πολύ άμεσα. Κάπου όπως το Βατικανό, βρήκα πολλές φορές που πίστευα ότι ήταν υποβλητικές. Άλλοι ήταν πολύ πιο δύσκολοι, και έπρεπε να περπατήσω για πολλές ώρες, ή θα επέστρεφα μια μέρα αργότερα για να βρω κάτι. Τελικά, συμβαίνει κάτι ενδιαφέρον, είτε είναι στρατιώτες που βαδίζουν στη Χιλή, είτε αυτός ο τύπος περπατάει στο πλάι του Μνημείου του Λίνκολν. Συνειδητοποίησα αρκετά γρήγορα ότι αυτό το έργο είχε πόδια».

Η προοπτική που έχει ακολουθήσει ο Curtis αναγνωρίζει το γεγονός ότι τα μνημεία, πέρα του ότι είναι μια καλή ευκαιρία να τραβήξει τουρισμό, είναι και ένα μνημείο το οποίο θα προσφέρει οικονομικό κέρδος στους κατοίκους της περιοχής.

Οι φωτογραφίες από ιστορικά κτίρια ή μνημεία, υποδηλώνουν μια ταυτότητα με διατηρημένα σε καλή κατάσταση μνημεία, όμως δεν δίνει καθόλου έμφαση στο περιβάλλον όπου βρίσκεται τοποθετημένο το ιστορικό μνημείο. Στις περισσότερες περιπτώσεις το να βλέπεις πέρα από ένα διάσημο άγαλμα ή ένα αρχιτεκτονικά ιστορικό κτίριο, είχε ως αποτέλεσμα μια άσχημη θέα.

«Οποιαδήποτε ευκαιρία έχω να αποκαλύψω κάτι φρέσκο για κάτι που δεν μου φαίνεται φρέσκο. Υποθέτω ότι είναι το αντίθετο μέρος της φύσης μου».



ΕΙΚΟΝΑ 6 ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ, ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΑΔΑ ©OLIVER CURTIS



ΕΙΚΟΝΑ 7 ΣΤΟΥΝΧΕΝΤΖ, ΑΓΓΛΙΑ ©OLIVER CURTIS

## IWAN BAAN

Ο Iwan Baan είναι Ολλανδός φωτογράφος, ο οποίος άλλαξε την αρχιτεκτονική φωτογράφιση. Μέσα από τις φωτογραφίες του προσπαθεί να καταρρίψει την στατικότητα των κτιρίων βάζοντας ανθρώπους σε κίνηση στο κάδρο του, και δείχνοντας το περιβαλλοντικό τοπίο. Επίσης, μέσα από τις εικόνες του, παρουσιάζει μια ιστορία και προσπαθώντας να δείξει πως οι άνθρωποι χρησιμοποιούν το χώρο.

Το 2010 κέρδισε το πρώτο βραβείο φωτογράφισης «Julius Shulman». Το 2012 φωτογράφησε το Μανχάταν μετά το τυφώνα Σάντυ, όπου οι φωτογραφίες του μπήκαν στο εξώφυλλο του αμερικάνικου περιοδικού New York City.



ΕΙΚΟΝΑ 8 Η ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΙΓΙΔΑ ©IWAN BAAN



# ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ

## ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

Το μεσαιωνικό κάστρο του Κολοσσιού βρίσκεται στο νησί Κύπρος, δεκατέσσερα χιλιόμετρα δυτικά της πόλης Λεμεσού, κτισμένο στη νότια άκρη του χωριού Κολόσσι στην Λεωφ. Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'. Λόγω της τοποθεσίας που είναι κτισμένο παίρνει και το όνομα του.



**ΕΙΚΟΝΑ 9 ΤΟ ΝΗΣΙ ΚΥΠΡΟΣ**  
**ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΕ 09/03/2021 ΑΠΟ**  
[HTTPS://POLITIS.COM.CY/APOPSEIS/SAN-TIN-KYPRO-ESIE/](https://politis.com.cy/apopseis/san-tin-kyprou-esie/)



**ΕΙΚΟΝΑ 10 ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΕ 29/06/2016 ΑΠΟ**  
[HTTPS://DIALOGOS.COM.CY/STA-E2-EK-I-KATHISTERIMENES-OFILES-TOU-SIN-KOLOSSIOU-STO-TAF/](https://dialogos.com.cy/sta-e2-ek-i-kathisterimenes-ofiles-tou-sin-kolossiou-sto-taf/)

## ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Κατά τη διάρκεια των σταυροφοριών το 1210, φαίνεται πως Ιωαννίτες ιππότες του τάγματος του Αγίου Ιωάννη της Ιερουσαλήμ (Βλ. Εικ.12), έχτισαν το κάστρο του Κολοσσιού, όταν η περιοχή του Κολοσσιού τους δόθηκε από τον βασιλιά της Κύπρου Ούγκο Α΄. Κατασκευάστηκε για να ελέγχει τη γύρω περιοχή, όπου υπήρχαν φυτείες ζαχαροκάλαμου και παραγόταν ζάχαρη, αμπέλια, ελαιώνες, χαρούπια, δημητριακά και βαμβάκι. (Βλ. Εικ.11)



ΕΙΚΟΝΑ 11 ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΟΠΟΥ ΠΑΡΗΓΑΝ ΤΗΝ ΖΑΧΑΡΗ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ

Η εξαγωγή τοπικού ζαχαροκάλαμου και ζάχαρης αποτελούσε μια από τις μεγαλύτερες ασχολίες στο νησί κατά τη συγκεκριμένη περίοδο. Κατά τη περίοδο της Φραγκοκρατίας αποτέλεσε μια από τις σημαντικότερες γαιοκτησίες των Φράγκων ευγενών. Η περιοχή πιθανότατα να ονομάστηκε Κολόσσι από τον φεουδάρχη Gerinus de Colos, όπου κατόπι πήρε και το όνομα του το φρούριο.



ΕΙΚΟΝΑ 12 ΙΩΑΝΝΙΤΕΣ ΙΠΠΟΤΕΣ, ΤΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ

ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΕ 11 ΜΑΡΤΙΟΥ, 2021 ΑΠΟ

[HTTPS://WWW.KEFALONIAPRESS.GR/ΤΟΠΙΚΑ/ΙΣΤΟΡΙΑ/ARTICLE/341009/IOANNITES-IPPOTES-STO-KASTRO-TIS-ASSOY/](https://www.kefaloniapress.gr/toiika/istoria/article/341009/IOANNITES-IPPOTES-STO-KASTRO-TIS-ASSOY/)

Μετά την Α' Σταυροφορία και τον αγώνα 200 χρόνων για την κυριαρχία και τον έλεγχο των Αγίων Τόπων, το 1291 η σύγκρουση στην Άκρα αποτυγχάνει με την αναγκαστική αποχώρηση των Ιωαννιτών ιπποτών, όπου και μεταφέρουν τις δραστηριότητες τους οριστικά στο Κολόσσι.

Στο νησί υπήρχε ακόμη ένα στρατιωτικό τάγμα, οι Ναΐτες, οι οποίοι το 1306 καταφέρνουν και αποκτούν στην κατοχή τους το κάστρο για σύντομο χρονικό διάστημα, εξαιτίας της αντιπαλότητας των φατριών του Σταυροφόρου Βασιλείου της Κύπρου, το οποίο και χρησιμοποιούν ως κατοικία για τον επικεφαλής του τάγματος τους. Το 1308, μετά από το διάταγμα που εκδόθηκε από τον πάπα Κλήμη, το τάγμα των Ναϊτών τέθηκε εκτός νόμου. Τέλος, μετά την αναγκαστική διάλυση τους το 1312, οι κτήσεις τους στην Κύπρο, συμπεριλαμβανομένου και του πύργου, πέρασαν και πάλι στην κατοχή των Ιωαννιτών.

Παρά τη μεταφορά των προλαλίσαντων στη Ρόδο το 1310, μια ισχυρή στρατιωτική δύναμη, παραμένει στο κάστρο του Κολοσσιού, γνωστή ως Commanderie. Από τη συγκεκριμένη στρατιωτική διοίκηση πήρε και το όνομα του το γνωστό γλυκό κρασί της Κύπρου, η Κουμανταρία. Κατόπιν, το οχυρό αποκτά χρήση κατοικίας και διοικητικού κέντρου, όπου οργάνωναν και έλεγχαν τη γύρω περιοχή.

Λέγεται πως στο γαμήλιο συμπόσιο μετά το γάμο του Βασιλιά Ρίτσαρντ του Λεοντόκαρδου, με την Βερεγγάρια της Ναβάρρας στη Λεμεσό, γειτονική περιοχή του Κολοσσιού, δηλώνει τη κουμανταρία ως το «κρασί των βασιλιάδων και του βασιλιά των κρασιών». Η κουμανταρία παράγεται στην περιοχή εδώ και χιλιετίες, και θεωρείται ότι είναι το παλαιότερο κρασί, το οποίο παράγεται συνεχώς.

Το φρούριο υπέστη αρκετές καταστροφές μέσα στους αιώνες. Κάποιες από αυτές ήταν η καταστροφή του το 1373 από τους Γενουάτες, το 1402, το 1413 και το 1425 από τις επιδρομές των Μамελούκων της Αιγύπτου. Πάνω από τα κατεστραμμένα ερείπια του κάστρου ο διοικητής του τάγματος των Ιωαννιτών, Louis de Magnac, ξανακτίζει το Πύργο, το 1454.

Το οικόσημο (Βλ.Εικ.13) του εμφανίζεται στην ανατολική εξωτερική πλευρά του κάστρου μαζί με τα οικόσημα του Βασιλείου της Κύπρου ώστε να υπενθυμίζει σε όλους ότι κανείς άλλος δεν είχε το δικαίωμα να κατέχει πύργους και πως όλα τα οχυρωματικά έργα ανήκαν στο Ρήγα της Κύπρου.



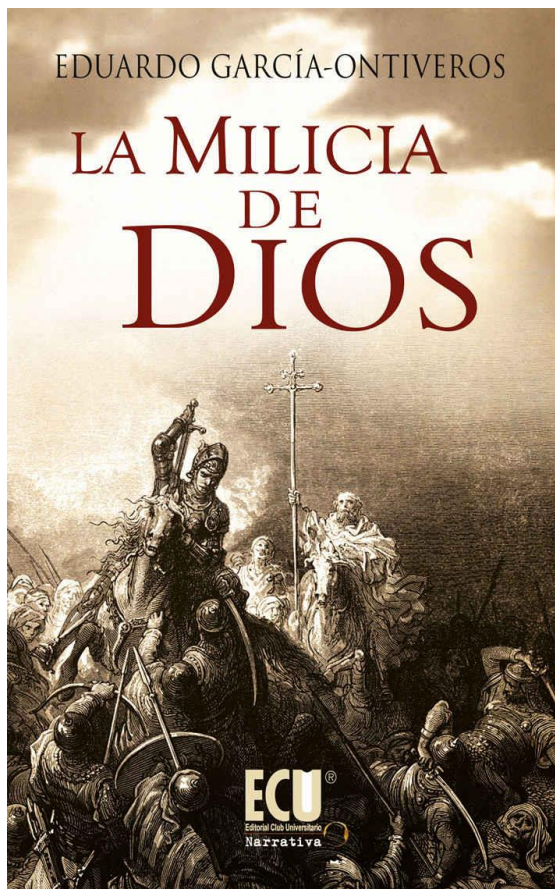
**ΕΙΚΟΝΑ 13 ΟΙΚΟΣΗΜΟ ΤΟΥ LOUIS DE MAGNAC ΟΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΧΑΡΑΓΜΕΝΟ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΤΖΑΚΙ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**

Η μορφή που έχει το κάστρο σήμερα ανάγεται στο 15<sup>ο</sup> αιώνα, αν και υπήρξαν προσθήκες και αλλαγές από τα τέλη του 16<sup>ου</sup> μέχρι και τον 19<sup>ο</sup> αιώνα κατά την διάρκεια κυρίως της Τουρκοκρατίας. Το φρούριο σήμερα έχει τη χρήση μουσείου όπου μέσα από τα εκθέματα μεταφέρει τον επισκέπτη σε μια άλλη εποχή και μια πραγματικότητα μακριά από τη δική του.



ΕΙΚΟΝΑ 14 ΚΑΣΤΡΟ ΚΟΛΑΣΣΙΟΥ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ

Το κάστρο του Κολοσσιού αποτελεί έμπνευση για πολλά έργα μυθοπλασίας, αφού εμφανίζεται στο Ισπανικό μυθιστόρημα *La milicia de Dios* με συγγραφέα τον Eduardo García-Ontiveros Cerdeño. Επίσης, κάνει την εμφάνιση του στο βιβλίο *Snow Wasted*, το οποίο εκδόθηκε το 2015, του κύπριου συγγραφέα και πρώην νοσηλεύτη ψυχιατρικής κλινικής Matthew Malekos. Άλλα μυθιστορήματα αποτελούν, το *Race of Scorpions: The House of Noccolo* του Dorothy Dunnett, *In Search of Sixpence* του Michael Paraskos και *Lionheart* του Stewart Binns.



ΕΙΚΟΝΑ 15 ΕΞΩΦΥΛΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ “LA MILICIA DE DIOS” ΜΕ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΝ EDUARDO GARCIA-ONTIVEROS CERDEÑO



ΕΙΚΟΝΑ 16 ΕΞΩΦΥΛΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ “SNOW WASTED” ΜΕ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΝ MATTHEW MALEKOS.

## ΤΟ ΚΟΛΟΣΣΙ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΡΙΧΑΡΔΟ ΛΕΟΝΤΟΚΑΡΔΟ

Ο Ριχάρδος Ι γεννήθηκε στην Αγγλία το 1157 και έγινε βασιλιάς το 1189 μέχρι και το θάνατο του το 1199, αφού οι δύο μεγαλύτεροι αδερφοί του πέθαναν πριν τον πατέρα τους, κάνοντας τον επόμενο διάδοχο. Κατά τη διάρκεια της βασιλείας του διοίκησε πολλούς τόπους. Ένας εκ των οποίων ήταν και η Κύπρος. Τον Απρίλη του 1191 ο Ριχάρδος Λεοντόκαρδος, (παρατσούκλι που το δόθηκε για την γενναιότητα του στη μάχη), πήγε ταξίδι από τη Μεσσηνία της Ιταλίας μέχρι τα Άκρα (Acre) του Ισραήλ. Εκεί, ο στόλος του διαλύεται λόγω καταιγίδας. Το καράβι, στο οποίο βρίσκονταν η αδερφή του και η αρραβωνιαστικιά του Βερεγγάρια της Ναβάρρας είχαν αγκυροβολήσει στην νότια ακτή της Κύπρου. Οι επιζώντες είχαν πιαστεί αιχμάλωτοι από τον τότε κυβερνήτη του νησιού τον Ισαάκ Κομνηνό. Στην 1<sup>η</sup> Μαΐου ο στόλος του Ριχάρδου καταφθάνει στο νησί, συγκεκριμένα στη Λεμεσό και απαιτεί την ελευθέρωση των κρατουμένων καθώς και την παράδοση των θησαυρών που του είχε πάρει. Μετά την άρνηση του Κομνηνού, ο Ριχάρδος καταλαμβάνει τη Λεμεσό. Αρκετοί πρίγκηπες έφθασαν στο νησί από τους άγιους τόπους για να δείξουν την συμπαράστασή τους και οι μεγαλύτερες του νησιού θεώρησαν πιο εποικοδομητικό να συμμαχήσουν με το Ριχάρδο, ο οποίος καταλαμβάνει όλο το νησί. Εκτός από την οριστική απώλεια του νησιού, από μέρος του Βυζαντίου, η κατάληψη της Κύπρου από το Ριχάρδο υπήρξε η αρχή μιας σημαντικής περιόδου για το νησί, τόσο πολιτικά, όσο και οικονομικά.<sup>1</sup> Στις 5 Ιουνίου ο βασιλιάς φεύγει για την Άκρα, όπου ήταν και ο αρχικός του προορισμός. Πριν από αυτό όμως, παντρεύεται την Βερεγγάρια στην Λεμεσό, πίνοντας άφθονη κουμανταρία, η οποία κατασκευαζόταν στην διπλανή περιοχή της Λεμεσού, το Κολόσσι.



ΕΙΚΟΝΑ 17 ΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ 1190. ©CC BY-SA 4.0

<sup>1</sup> Το φρούριο του Κολοσσίου, μέσα από τους αιώνες σελ. 7

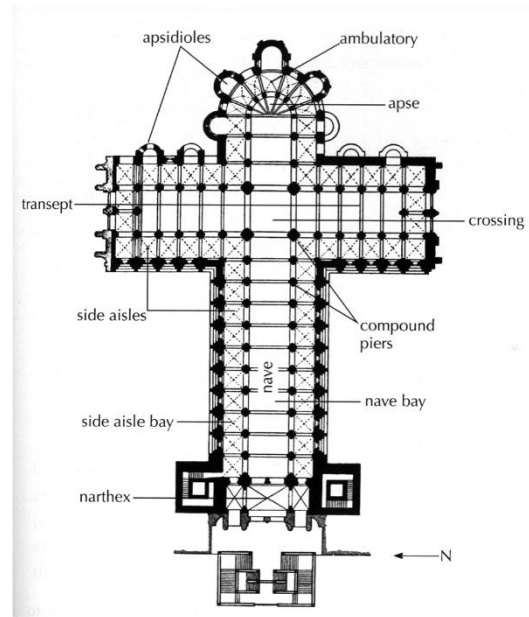
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΣΤΥΛ  
ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Η μεσαιωνική αρχιτεκτονική, η οποία είχε διάρκεια από τον 5<sup>ο</sup> μέχρι και τον 15<sup>ο</sup> αιώνα, συμπεριλαμβάνει τρία είδη μεσαιωνικής αρχιτεκτονικής. Το θρησκευτικό, το πολιτικό και το στρατιωτικό, όπου υπήρχαν τρία στυλ, ο προ-ρωμαϊκός ρυθμός, ο ρωμαϊκός ρυθμός και ο γοτθικός ρυθμός. Αν και η μεσαιωνική αρχιτεκτονική σώζεται κυρίως σε εκκλησίες και κάστρα, υπάρχουν αρχοντικά, δημαρχεία, πανδοχεία, γέφυρες και κατοικίες σε όλη την Ευρώπη που φέρουν αυτά τα στοιχεία.

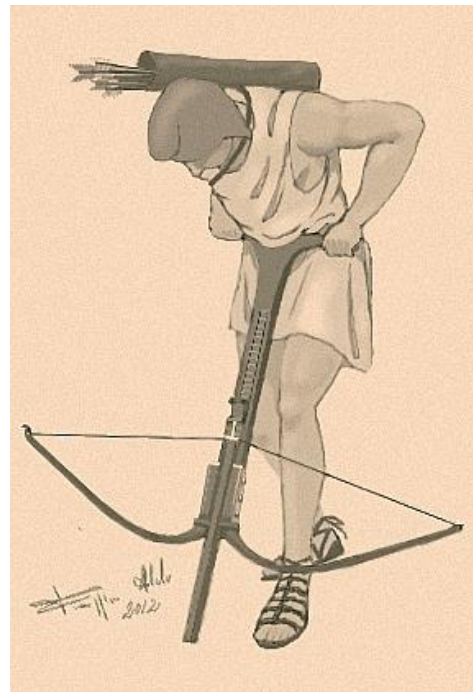
Η θρησκευτική αρχιτεκτονική του μεσαίωνα επικεντρώνεται στις εκκλησίες με πρότυπο τη ρωμαϊκή βασιλική και με κάτοψη το λατινικό σταυρό, κάτι που τα χρησιμοποιούσαν αρκετά. Επίσης, οι καθεδρικοί ναοί επηρεάστηκαν σε στυλ από το Βυζάντιο και τον Ελληνικό σταυρό.

Η βασική δομή της στρατιωτικής αρχιτεκτονικής αποτελεί τα κάστρα και τα φρούρια του μεσαίωνα, κυρίως φτιαγμένα για άμυνα. Τα παράθυρα είχαν σχήμα σταυρού όχι απλά για διακοσμητικούς σκοπούς, αλλά για να χωράει τον στρατιώτη που διαχειριζόταν τον γαστραφέτη, ώστε να στοχεύει για να προστατεύεται από τον εχθρό. Οι πολεμιστές παρείχαν προστασία στους τοξότες για να κρύβονται πίσω από αυτές στις οροφές κατά την διάρκεια μιας μάχης.

Η πολιτική αρχιτεκτονική συμπεριλαμβάνει αρχοντικά, δημαρχεία, πανδοχεία, γέφυρες και κατοικίες.



ΕΙΚΟΝΑ 18 ΚΑΤΟΨΗ ΣΕ ΣΧΗΜΑ ΛΑΤΙΝΙΚΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ



ΕΙΚΟΝΑ 19 ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ ΜΕ ΓΑΣΤΡΑΦΕΤΗ



# ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΤΟΥ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ

## ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

### ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ 12ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Δίπλα από το κάστρο του Κολοσσιού βρίσκεται μια βυζαντινή εκκλησία του 12ου αιώνα, την οποία χρησιμοποιούσαν οι Ιωαννίτες ως ναό. Καταλήγουμε σε αυτό το συμπέρασμα, αφού μέχρι και το 1936 στην αψίδα του ναού σωζόταν το οικόσημο του Luis de Magnac. Τον 15ο αιώνα η συγκεκριμένη εκκλησία είχε μετατραπεί σε ναό της λατρείας των Ιωαννιτών, τον οποίο αφιέρωσαν στον Άγιο Ευστάθιο, λόγω της στρατιωτικής ιδιότητας και της λατινικής καταγωγής του Αγίου. Στην τοιχογραφία ο Άγιος Ευστάθιος παρουσιάζεται σε πλήρη στρατιωτική περιβολή, κρατώντας ασπίδα και δόρυ.



ΕΙΚΟΝΑ 20 Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΛΛΗ

Το ενδιαφέρον με αυτήν την εκκλησία, είναι ότι είχε χτιστεί σε σχήμα σταυρού, όμως προέκυψαν μεγάλες αλλαγές και επιδιορθώσεις μέσα του 15ου αιώνα. Η αρχιτεκτονική της έχει σχήμα θολωτού σταυροειδούς, τετράγωνου σχήματος και είναι πετρόκτιστη. Το ιερό της εκκλησίας το χρησιμοποιούσαν οι ιππότες του Τάγματος του Αγίου Ιωάννη για να εκκλησιάζονται, λόγω του ότι μέχρι το 1936 στην αψίδα του ναού σωζόταν ακόμη το οικόσημο του Μεγάλου Διοικητή του Τάγματος Louis de Magnac.

Στο εξωτερικό της εκκλησίας υπάρχουν δύο αψιδωτές πόρτες, μια στη δυτική και μια στη νότια της πλευρά και οι δύο έχουν ύψος 2 μέτρα και πλάτος 1.25 μέτρα (Βλ.Εικ.20). Στο εσωτερικό της εκκλησίας υπάρχουν τρεις αψιδωτές καμάρες. Οι δύο από τις τρεις έχουν πλάτος 3.85 και ύψος 2.90 μέτρα, ενώ η τρίτη είναι μεγαλύτερη σε μέγεθος και έχει ύψος 3.10 και πλάτος 2.70 μέτρα.

Στο θόλο της εκκλησίας σώζονται αξιόλογες τοιχογραφίες, που χρονολογούνται από το 15ο αιώνα. Στο κέντρο του θόλου διακρίνεται ο Παντοκράτορας, ενώ στα σφαιρικά τρίγωνα, όπου βρίσκονται και οι κολόνες που στηρίζουν το θόλο, απεικονίζονται οι τέσσερις ευαγγελιστές, που ο κάθε ένας τους γράφει τις αρχικές λέξεις του ευαγγελίου του. Στη βορειοανατολική γωνία απεικονίζεται ο ευαγγελιστής Ιωάννης γράφοντας τα γράμματα ΕΝ Α, όπου συμβολίζουν τα αρχικά γράμματα του πρώτου



ΕΙΚΟΝΑ 21 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ

στοίχου του ευαγγελίου του « Εν αρχή ην ο Λόγος, και ο Λόγος ην προς τον θεόν, και Θεός ην ο Λόγος». Στην βορειοδυτική πλευρά της εκκλησίας, υπάρχει η τοιχογραφία του ευαγγελιστή Ματθαίου, γράφοντας το γράμμα Ε. Είναι το αρχικό γράμμα της πρώτης λέξης του ευαγγελίου του «Είπεν ό Κύριος Ορατέ, μη καταφρονήσετε ενός των μικρών τούτων».

Στο Βόρειο τοίχος της εκκλησίας διασώζεται μια καλά διατηρημένη τεράστια τοιχογραφία του Αγίου Ευσταθίου, (Βλ. Εικ. 22) έχει ύψος 3.10 και πλάτος 2.70 μέτρα. Η τοιχογραφία του 15<sup>ου</sup> αιώνα απεικονίζει τον Άγιο Ευστάθιο Έφιππο, να φέρει στον αριστερό του ώμο ασπίδα και να κρατά στο αριστερό του χέρι τα ινία του αλόγου και στο δεξί του χέρι δόρυ, ενώ ο μανδύας του κυματίζεται στον αέρα.

Τη μνήμη του Αγίου Ευσταθίου του Μεγαλομάρτυρα γιορτάζουμε στις 20 Σεπτεμβρίου. Είχε καταγωγή από την Ρώμη και ήταν αξιωματικός του Ρωμαϊκού στρατού από (98 – 117 μ.Χ.). Ένας θρύλος περιβάλλει αυτόν τον Άγιο από τους Χριστιανούς. Ο θρύλος δεν είναι διαδεδομένος μόνο στο Ελληνικό χριστιανικό χώρο, αλλά και στο Λατινικό και τον αρχαίο ανατολικό, ακόμα και στο γαλλικό του Μεσαίωνα και σε πολλές γλώσσες.

Ο θρύλος λέει ότι το ειδωλολατρικό όνομα του Αγίου ήταν Πλακίδας και της γυναίκας του Τατιανή. Μια μέρα καθώς κυνηγούσε, του παρουσιάστηκε ένα ελάφι, όπου ανάμεσα στα κέρατα του είχε ένα σταυρό και τον παρακινούσε να γίνει χριστιανός. Ο Πλακίδας μαζί με όλη του την οικογένεια έγιναν χριστιανοί και τους δόθηκε ένα άλλο όνομα. Πήρε το όνομα Ευστάθιος, η γυναίκα του Θεοπίστη και οι δύο γιοί τους Αγάπιος και Θεόπιστος. Λόγω της πορείας του προς την χριστιανοσύνη, πέρασε αρκετές δοκιμασίες. Είχε χάσει όλα του τα αξιώματα, την περιουσία του και την οικογένεια του, η οποία είχε διασκορπιστεί. Την πίστη του όμως δεν την είχε χάσει ποτέ. Όταν ο Ανδριανός έγινε αυτοκράτορας (117 – 138 μ.Χ.), ο Ευστάθιος ανακλήθηκε από τον στρατό, τον οποίο οργάνωσε και νίκησε τους εχθρούς. Έπειτα από αυτό, ξαναβρήκε την οικογένεια του. Μετά την νίκη του κλήθηκε να θυσιαστεί στους θεούς και με την άρνηση του οδήγησε τον ίδιο και την οικογένεια του σε μαρτύριο. Τους είχαν ρίξει σ' ένα τεράστιο πολύ πυρακτωμένο χάλκινο δοχείο, που είχε το σχήμα ταύρου. Σήμερα η εκκλησία μας γιορτάζει τη μνήμη και των τεσσάρων αυτών μαρτύρων μαζί.

Επιπρόσθετα, αξιοσημείωτο είναι και το παλιό ξυλόγλυπτο εικονοστάσι της εκκλησίας, όπου στο πάνω μέρος του διασώζεται η σκαλιστή ξυλόγλυπτη επιφάνεια του. Επίσης, έχει μήκος 3.30 και ύψος 27 εκ. Στο κέντρο του εικονοστασίου υπάρχουν δυο ξυλόγλυπτα ψάρια, όπου το ένα αντικρίζει το άλλο και είναι σύμβολα χριστιανοσύνης, ενώ αν κοιτάξουμε από το κέντρο προς τις άκρες στην ξύλινη επιφάνεια μπορεί κανείς να αντικρίσει τα σκαλισμένα κλαδιά αμπελιού και τα τσαμπιά σταφυλιού, τα οποία κατά διαστήματα τα τρώνε τα πουλιά. Επίσης, μέσα στο ιερό σώζεται η Αγία τράπεζα, που είναι πέτρινη και στηρίζεται πάνω σε οκτάγωνη κολώνα ύψους 76 εκ. Η Αγία Τράπεζα έχει επιφάνεια 65 X 78 εκ. Στο



ΕΙΚΟΝΑ 22 ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ

πάτωμα της νοτιοδυτικής πτέρυγας του ναού διασώζονται κομμάτια μαρμάρινης ταφόπετρας.

Στην εκκλησία του Αγίου Ευσταθίου πραγματοποιείται δύο φορές τον χρόνο λειτουργία. Η μία είναι την Δευτέρα του Πάσχα και η άλλη είναι στις 20 Σεπτεμβρίου, προς τιμή της γιορτής του.<sup>2</sup>



ΕΙΚΟΝΑ 23 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ

---

<sup>2</sup>Το φρούριο του Κολοσσιού, μέσα από τους αιώνες σελ. 46-50



ΕΙΚΟΝΑ 24 ΠΑΛΙΟ ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΟ ΕΙΚΟΝΟΣΤΑΣΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΠΟΡΤΑ, ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ, ΔΙΑΚΡΙΝΕΤΑΙ ΜΕΣΑ Η ΠΕΤΡΙΝΗ ΑΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΠΟΥ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΠΑΝΩ ΣΕ ΟΚΤΑΓΩΝΗ ΚΟΛΩΝΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ



ΕΙΚΟΝΑ 25 Η ΠΕΤΡΙΝΗ ΑΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΠΟΥ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΠΑΝΩ ΣΕ ΟΚΤΑΓΩΝΗ ΚΟΛΩΝΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ



ΕΙΚΟΝΑ 26 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ





**ΕΙΚΟΝΑ 27 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**



ΕΙΚΟΝΑ 28 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ



**ΕΙΚΟΝΑ 29 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**

## ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

Στην γύρω περιοχή υπήρχαν φυτείες ζαχαροκάλαμου όπου αρδεύονταν από τα νερά του ποταμού Κούρρη. Ανήκαν στους Ιωαννίτες και αργότερα ένα μέρος τους το πήραν η Βενετοί. Πληροφορούμαστε από μια διαμαρτυρία της Γερουσίας της Βενετίας ότι το 1468 είχε διακοπεί η προμήθεια του νερού από τους αξιωματικούς του βασιλιά, ως αποτέλεσμα να προκαλέσει μεγάλη καταστροφή στο εισόδημα και στις φυτείες ζαχαροκάλαμου των Βενετών.

Ένα ακόμη γεγονός που δηλώνει σημαντική την παραγωγή ζάχαρης στο Κολόσσι είναι ο εμπορικός οίκος της Βενετίας Μαρτίνι, πριν το 1464, όπου είχε για αρκετά χρόνια μια πολύ σπουδαία σύμβαση με το Τάγμα των Ιωαννιτών, που αφορούσε την παραγωγή ζάχαρης σε σκόνη από τα αγροκτήματα του Κολοσσιού. Ο οίκος Μαρτίνι παρήγαγε ζάχαρη σε σκόνη, από τα βασιλικά κτήματα στα Κούκλια και στην Αχέλεια, όμως αντιμετώπιζε αρκετές φορές προβλήματα όσον αφορά την εκμίσθωση.

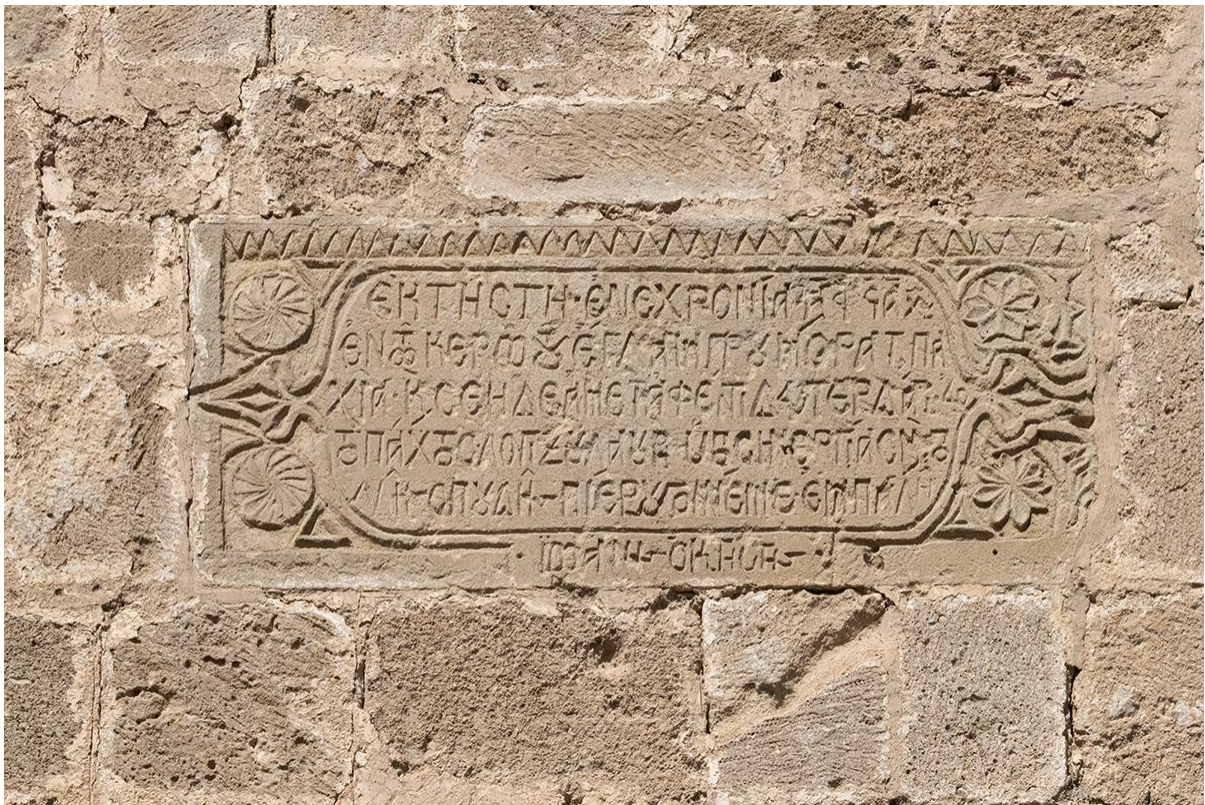
Μέχρι και τον 19<sup>ο</sup> αιώνα το ζαχαροκάλαμο ήταν το μόνο ζαχαροπαράγωγο φυτό. Στις αρχές φύτευε στις Ινδίες, στην Ινδοκίνα και στην Κίνα, όμως το χρησιμοποιούσαν μόνο στη φυσική του κατάσταση. Υποστηρίζεται πως οι Άραβες το μεταφύτευσαν στις εύφορες πεδιάδες, που βρίσκονται βορεινά του περσικού κόλπου και αυτοί ήταν οι πρώτοι που εφεύραν τη μέθοδο παραγωγής ζάχαρης. Έτσι, σιγά σιγά το ζαχαροκάλαμο είχε μεταφερθεί σε όλες τις αραβικές χώρες μέχρι και τη νότια Ιβηρική χερσόνησο. Οι ευρωπαίοι της δύσης έμαθαν για το ζαχαροκάλαμο με τις σταυροφορίες της Παλαιστίνης και της Συρίας, όπου υπήρχαν αναπτυσσόμενες φυτείες και εργοστάσια παραγωγής ζάχαρης, όπως στην Τύρο, στη Βηρυτό, στην Άκκρα κ.α.

Έτσι άρχισε η καλλιέργεια του ζαχαροκάλαμου να περνάει και σε άλλες χώρες και περιοχές της Ευρώπης, όπου είχαν το κατάλληλο κλίμα για την ανάπτυξη του. Όπως την Κύπρο, την Ρόδο, την Κρήτη, στο Μοριά και στην Σικελία. Στην Κύπρο μεταφέρθηκε το 10<sup>ο</sup> αιώνα από την Αίγυπτο και από τότε μέχρι το 16<sup>ο</sup> αιώνα αποτέλεσε ένα πολύ σημαντικό κομμάτι στην κυπριακή καλλιέργεια. Για πέντε αιώνες κάλυψε μεγάλες εκτάσεις του νησιού. Οι μεγαλύτερες φυτείες ζαχαροκάλαμου βρισκόταν στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου.

Στην Κύπρο άρχισε να σημειώνεται μια ανάλογη ανάπτυξη από το τέλος του 13<sup>ο</sup> αιώνα, όταν οι ιππότες του Τάγματος του Αγίου Ιωάννη, όπου παρήγαγαν ζάχαρη στην Παλαιστίνη, είχαν αρχίσει την παραγωγή ζάχαρης στο Κολόσσι. Η ζάχαρη που παραγόταν στην Κύπρο πουλιόταν σε ξένους εμπόρους αλλά και στους Βενετούς.

Το εργοστάσιο παραγωγής ζάχαρης που βρίσκεται στο Κολόσσι είναι κτισμένο ανατολικά του φρουρίου και βασίζεται σε τρεις βασικούς και άλλους βοηθητικούς

χώρους, με επιφάνεια γύρω στα 150 τ.μ. Ερείπια του μύλου σώζονται μέχρι και σήμερα.<sup>3</sup>



ΕΙΚΟΝΑ 30 ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΖΑΧΑΡΗΣ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ

<sup>3</sup> Το φρούριο του Κολοσσιού, μέσα από τους αιώνες σελ. 34-38



**ΕΙΚΟΝΑ 31 ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΟΠΟΥ ΠΑΡΗΓΑΝ ΤΗΝ ΖΑΧΑΡΗ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**

## ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΟΙΚΟΔΟΜΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Το φρούριο αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μνημεία στρατιωτικής αρχιτεκτονικής της μεσαιωνικής Κύπρου. Το κάστρο σήμερα έχει τη μορφή ενός τριώροφου διατηρητέου, τετράγωνου, οικοδομήματος, με περίβλημα περίπου 30 \* 40 μέτρων. Είναι κτισμένο από ασβεστολιθική πέτρα με το πάχος των τοίχων να φτάνει περίπου το ενάμισι μέτρο. Το ισόγειο του Κάστρου αποτελείται από δυο μεγάλες αίθουσες, οι οποίες πιθανόν να χρησίμευαν για αποθήκη. Στο νότιο τοίχος της μιας εκ των δυο αιθουσών σώζονται, μια τοιχογραφία με τη σταύρωση του Χριστού και μια με το οικόσημο των Magnac. (Βλ. Εικ. 49 και 50).

Στον εσωτερικό χώρο του κάστρου εισέρχεται κανείς μέσω μιας κρεμαστής γέφυρας. (Βλ. Εικ. 32). Στον πρώτο όροφο υπήρχαν δυο χώροι, οι οποίοι χρησιμοποιούνταν ως καλύμματα και στην οροφή του κάστρου, υπάρχει μια ζεματίστρα και πολεμίστρες που μεταδίδουν στον επισκέπτη την αίσθηση της μεσαιωνικής πολιορκίας. Στην ανατολική πλευρά του πύργου σήμερα υπάρχει μια μεγάλη καμαροσκέπαστη αίθουσα, η οποία στεγάζει τμήμα των εγκαταστάσεων που χρησίμευαν στην επεξεργασία ζάχαρης. Εκεί υπάρχει μια μαρμάρινη πλάκα, που έχει σχήμα μεγάλου σταυρού (Βλ. Εικ. 33) και φέρει μέσα στο κέντρο θυρεό (έμβλημα σε σχήμα ασπίδας), που διαιρείται σε τέσσερα διαμερίσματα. Το πρώτο διαμέρισμα παριστάνει το έμβλημα της Ιερουσαλήμ, το οποίο απεικονίζει ένα μεγάλο σταυρό ανάμεσα σε τέσσερις μικρότερους σταυρούς. Το δεύτερο διαμέρισμα παριστάνει το παλιό οικόσημο των Λουζινιανών και απεικονίζει ραβδωτό τετράγωνο με ένα ανορθωμένο λιοντάρι. Το τρίτο διαμέρισμα παριστάνει το έμβλημα της Κύπρου και απεικονίζει ένα κόκκινο ανορθωμένο λιοντάρι πάνω σε χρυσό πλαίσιο, ενώ το τέταρτο διαμέρισμα παριστάνει το έμβλημα της Αρμενίας και απεικονίζει ένα κόκκινο ανορθωμένο λιοντάρι πάνω σε ασημένιο πλαίσιο. Τα τέσσερα διαμερίσματα αποτελούν μια ενότητα, γιατί από το 1393 ο βασιλιάς της Κύπρου, αρχίζοντας από τον Ιάκωβο Α', ήταν ταυτόχρονα και βασιλιάς της Ιερουσαλήμ και της Αρμενίας.<sup>4</sup>

Κατάλοιπα του εργοστασίου παραγωγής της ζάχαρης από το ζαχαροκάλαμο που συνήθιζαν να καλλιεργούν στην περιοχή βρίσκονται ανατολικά του πύργου. Τα κατάλοιπα αυτά χρονολογούνται από το 14<sup>ο</sup> αιώνα και αποτελούνται από τρεις βασικούς χώρους, με κυριότερο οικοδόμημα το εργοστάσιο επεξεργασίας της ζάχαρης που είναι μια μακρόστενη πετρόκτιστη καμαροσκέπαστη αίθουσα. Το 1591, όπως φανερώνει και η επιγραφή που βρίσκεται εντοιχισμένη στη νότια εξωτερική πλευρά του κτιρίου, γνωρίζουμε ότι η αίθουσα επιδιορθώθηκε, από τον τότε κυβερνήτη της Κύπρου, τον Πασά Μουράτ. Στα βόρεια της αίθουσας βρίσκονται τα ερείπια του νερόμυλου και του υδραγωγείου.

---

<sup>4</sup> Το φρούριο του Κολοσσιού, μέσα από τους αιώνες σελ. 29 -30

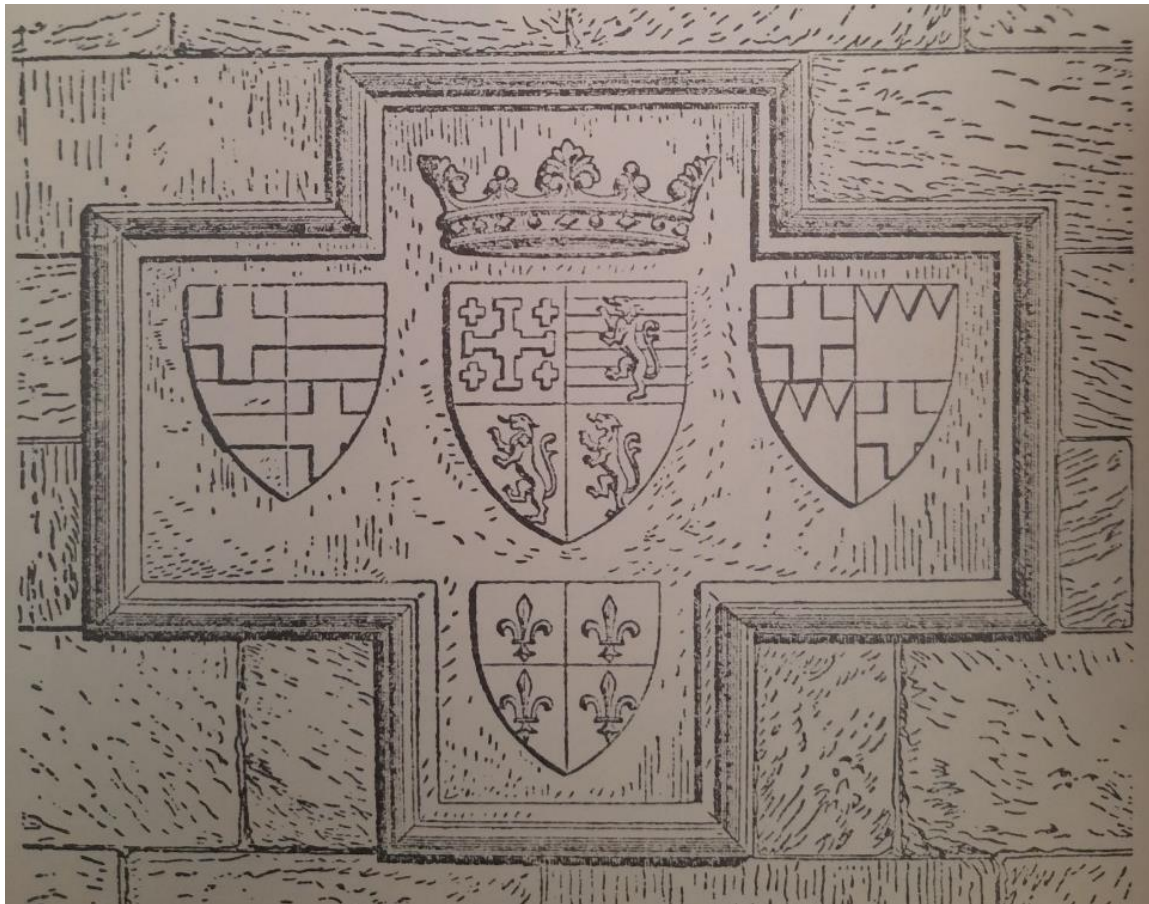


ΕΙΚΟΝΑ 32 ΚΥΡΙΑ ΕΙΣΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ, ΚΡΕΜΑΣΤΗ ΓΕΦΥΡΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ





**ΕΙΚΟΝΑ 33 ΤΑ ΟΙΚΟΣΗΜΑ ΤΗΣ ΜΑΡΜΑΡΙΝΗΣ ΠΛΑΚΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΦΡΟΥΡΙΟΥ.  
©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**



**ΕΙΚΟΝΑ 34 ΣΚΙΤΣΟ ΑΠΟ ΤΑ ΟΙΚΟΣΗΜΑ ΤΗΣ ΜΑΡΜΑΡΙΝΗΣ ΠΛΑΚΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ  
ΦΡΟΥΡΙΟΥ. ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ “ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ.”**

Φωτογραφίες του κάστρου

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ



**ΕΙΚΟΝΑ 35 ΚΑΣΤΡΟ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ, ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**



**ΕΙΚΟΝΑ 36 ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΜΕΝΟ ΔΕΝΤΡΟ, ΣΥΝΤΗΡΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**



**ΕΙΚΟΝΑ 37 ΚΥΡΙΑ ΕΙΣΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ, ΚΡΕΜΑΣΤΗ ΓΕΦΥΡΑ.  
©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**



ΕΙΚΟΝΑ 38 ΓΕΦΥΡΑ ΟΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟ ΔΕΞΙΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ



**ΕΙΚΟΝΑ 39 ΠΑΝΩ ΟΨΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΣΚΑΛΑΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑ ΕΙΣΟΔΟ (ΠΡΩΤΟ ΟΡΟΦΟ) / ΣΤΟ ΔΕΞΙΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**



ΕΙΚΟΝΑ 40 ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΥΛΗ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ



**ΕΙΚΟΝΑ 41 ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ ΦΡΟΥΡΙΟΥ, ΣΩΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΦΡΟΥΡΙΟΥ. ΠΗΓΑΔΙ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΤΑΝ ΜΕΣΑ ΣΕ ΗΜΙΚΥΚΛΙΚΟ ΠΥΡΓΟ, ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ.  
©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**





ΕΙΚΟΝΑ 42 ΕΡΕΙΠΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΖΑΧΑΡΗΣ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ  
ΓΕΝΙΚΕΣ



ΕΙΚΟΝΑ 43 ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΤΟΙΧΟΣ ΤΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΣΩΖΕΤΑΙ ΜΙΑ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΣΤΑΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΟΙΚΟΣΗΜΟ ΤΟΥ ΜΑΓΝΑΚ ΚΑΤΩ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑΣ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ



**ΕΙΚΟΝΑ 44 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΚΑΛΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΥΝ ΤΟ ΕΙΣΟΓΕΙΟ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΟΡΟΦΟ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**



**ΕΙΚΟΝΑ 45 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΩΜΑΤΙΟ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟ ΙΣΟΓΕΙΟ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΚΑΙ ΙΣΩΣ ΤΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΣΑΝ ΣΑΝ ΑΠΟΘΗΚΗ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**



**ΕΙΚΟΝΑ 46 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΩΜΑΤΙΟ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟ ΙΣΟΓΕΙΟ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΚΑΙ ΙΣΩΣ ΤΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΣΑΝ ΣΑΝ ΑΠΟΘΗΚΗ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**

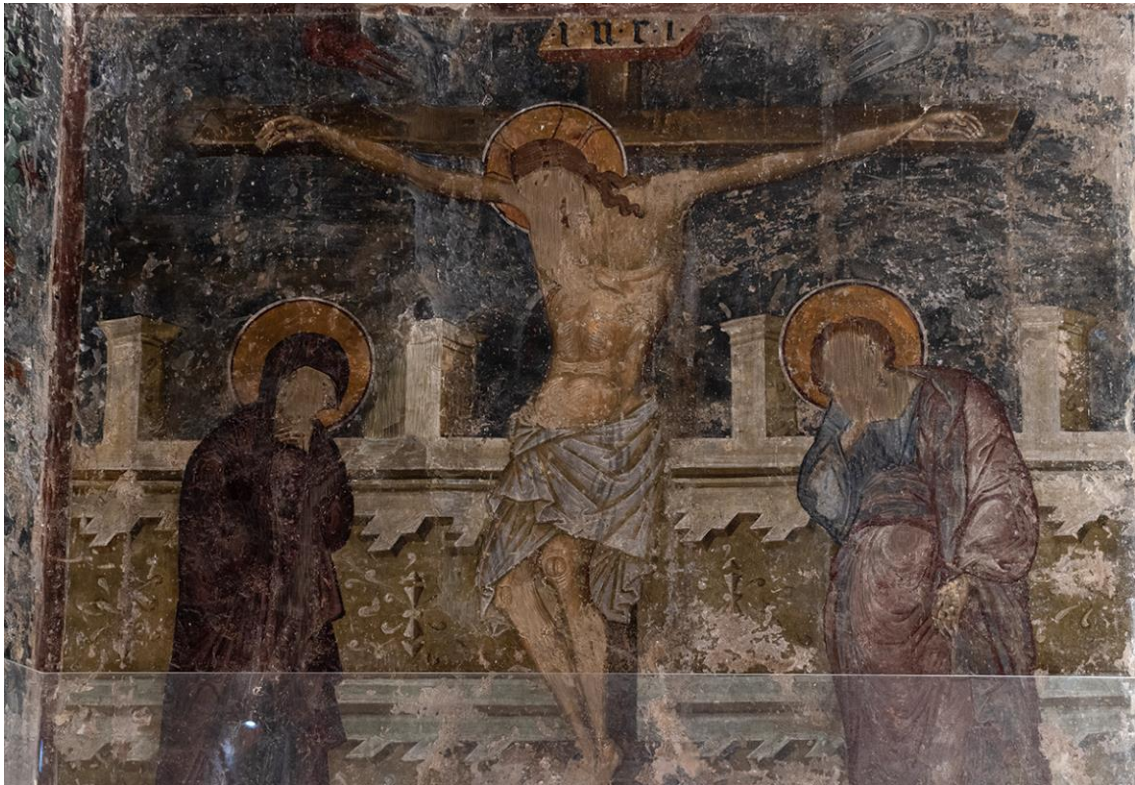


ΕΙΚΟΝΑ 47 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΟΡΟΦΟΥ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ



**ΕΙΚΟΝΑ 48 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΚΑΛΕΣ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ



ΕΙΚΟΝΑ 49 ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ, ΣΤΑΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ





**ΕΙΚΟΝΑ 50** ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΤΟ ΟΙΚΟΣΗΜΟ ΤΟΥ LOUIS DE MAGNAC, ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΑΤΩ ΑΡΙΣΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΗΝ (ΒΛ. ΕΙΚ. 40).  
©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ



**ΕΙΚΟΝΑ 51 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΚΑΛΕΣ, ΟΠΟΥ ΕΝΩΝΟΥΝ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΟΡΟΦΟ ΜΕ ΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΑΡΑΤΣΑ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ**



ΕΙΚΟΝΑ 52 ΤΟ ΟΙΚΟΣΗΜΟ ΤΟΥ ΛΟΥΙΣ ΔΕ ΜΑΓΝΑΣ, ΣΚΑΛΙΣΜΕΝΟ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΤΖΑΚΙ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ

## ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέσα από την μελέτη που προέκυψε κατά την διάρκεια της πτυχιακής άσκησης διαπιστώθηκε πως ο αρχιτεκτονικός φωτογράφος Oliver Curtis είχε δηλώσει σωστά πως «Μια φωτογραφία, όπου απεικονίζει ένα ιστορικό κτίριο ή μνημείο μπορεί να υποδηλώσει μια ταυτότητα για αυτό». Με προσοχή να μην εκτεθεί ο περιβαλλοντικός χώρος του ιστορικού μνημείου, για να μην μαρτυρήσει την εποχή ή την τοποθεσία του, οι περισσότεροι φωτογράφοι επιλέγουν να ταξιδέψουν τον θεατή σε ένα κομμάτι του παρελθόντος. Σκοπός είναι να μην αποκαλυφθούν στοιχεία του μέλλοντος ή ακόμη και τους αισθητικούς λόγους του εκάστοτε φωτογράφου. Παρόλα αυτά, αρκετοί ήταν αυτοί που πήγαν κόντρα σε αυτή την λογική αναγκάζοντας το μη εκπαιδευμένο μάτι να κοιτάξει πέρα από το οικοδόμημα. Όπως προαναφέρθηκε, ένας από αυτούς και ο Oliver Curtis, ο οποίος έβγαζε προς την αντίθετη κατεύθυνση του μνημείου, προκαλώντας σε όποιον έβλεπε τις εικόνες του, να αισθανθεί κάτι το διαφορετικό. Οι φωτογράφοι, όπως τον Iwan Baan, οι οποίοι πήραν κάτι τόσο στατικό και με ιστορική αξία, το ένωσαν με το σύγχρονο περιβάλλον γεμάτο κίνηση και ζωντάνια.

Το αποτέλεσμα αυτής της μελέτης ήταν η αντίληψη του ότι δεν υπάρχει μόνο ένας τρόπος να φωτογραφηθεί κάτι σωστά. Ο βασικός άξονας υπάρχει εκεί για τη καθοδήγηση του κάθε φωτογράφου, αλλά ο καθένας επιλέγει πως θα πει την ιστορία του μέσα από τελείως διαφορετικούς τρόπους και τεχνάσματα. Με αποτέλεσμα να λέει ο καθένας κάτι εντελώς διαφορετικό αν και απεικονίζουν το ίδιο ιστορικό κτίριο.



## ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην πτυχιακή αυτή, έγινε μελέτη του κάστρου του Κολοσσιού με στόχο την έμφαση των ιδιαιτεροτήτων που αντανακλούν την μεσαιωνική εποχή, στην οποία κτίστηκε το μνημείο και το αρχιτεκτονικό του στυλ. Ως φρούριο, οι περισσότερες λεπτομέρειες που απεικονίζονται προδίδουν τη βασική χρήση του, η οποία ήταν η προστασία των χρηστών.



ΕΙΚΟΝΑ 54 ΚΑΣΤΡΟ ΚΟΛΑΣΣΙΟΥ. ©ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΚΟΥΑΛΗ

## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

### Έντυπη Βιβλιογραφία

Δρ. Αικατερίνη Χ. Αριστείδου (1983) *Το φρούριο του Κολοσσιού, μέσα από τους αιώνες* Λευκωσία:

### Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία Ελληνική

Μεσαιωνικό Κάστρο Κολοσσιού (χ.χ.) Ανακτήθηκε 3 Μαρτίου, 2021 από <https://allaboutlimassol.com/mesaioniko-kastro-kolossiou>

Κάστρο Κολοσσιού (χ.χ.) Ανακτήθηκε 2 Μαρτίου, 2021 από [https://www.visitcyprus.com/files/audio\\_guides/written\\_form/Kolossi\\_Castle\\_afigisi\\_g\\_r.pdf](https://www.visitcyprus.com/files/audio_guides/written_form/Kolossi_Castle_afigisi_g_r.pdf)

Κάστρο Κολοσσιού (χ.χ.), Ένα μεσαιωνικό φρούριο, 11 χιλιόμετρα δυτικά από την πόλη της Λεμεσού» Ανακτήθηκε 3 Μαρτίου, 2021 από <https://www.cyprusalive.com/el/location/kolossi-castle>

Κάστρο Κολοσσιού (2015) Ανακτήθηκε 5 Μαρτίου, 2021 από <http://www.mcw.gov.cy/mcw/DA/DA.nsf/All/537B30FC35B4E157C2257199002F3E76?OpenDocument>

Κάστρο Κολοσσιού (23 Μαρτίου 2020) Ανακτήθηκε 5 Μαρτίου, 2021 από <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%AC%CF%83%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%9A%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CF%83%CF%83%CE%AF%CE%BF%CF%85>

Οι Ιωαννίτες ιππότες (16 Σεπτεμβρίου 2019) Ανακτήθηκε 11 Μαρτίου, 2021 από <https://parathyro.politis.com.cy/2019/09/oi-ioannites-ippotes/>

### Ξενόγλωσση

Architectural photography (20 Ιανουαρίου 2021) Ανακτήθηκε 21 Απριλίου, 2021 από [https://en.wikipedia.org/wiki/Architectural\\_photography](https://en.wikipedia.org/wiki/Architectural_photography)

Fontainebleau: A Forgotten Treasure (27 Σεπτεμβρίου 2016) Ανακτήθηκε 24 Απριλίου, 2021 από <https://www.nytimes.com/2016/10/02/travel/fontainebleau-france-architecture.html>

Frederick H. Evans (5 Σεπτεμβρίου 2020) Ανακτήθηκε 21 Μαρτίου, 2021 από [https://en.wikipedia.org/wiki/Frederick\\_H.\\_Evans](https://en.wikipedia.org/wiki/Frederick_H._Evans)

Frederick H. Evans (χ.χ.) Ανακτήθηκε 21 Μαρτίου, 2021 από <https://www.britannica.com/biography/Frederick-H-Evans>

Iwan Baan (12 Μαρτίου 2021) Ανακτήθηκε 24 Απριλίου, 2021 από [https://en.wikipedia.org/wiki/Iwan\\_Baan](https://en.wikipedia.org/wiki/Iwan_Baan)

Knights Hospitaller (9 Μαρτίου 2021) Ανακτήθηκε 11 Μαρτίου, 2021 από [https://en.wikipedia.org/wiki/Knights\\_Hospitaller](https://en.wikipedia.org/wiki/Knights_Hospitaller)

Kolossi Castle (6 Μαρτίου 2020) Ανακτήθηκε 5 Μαρτίου, 2021 από [https://en.wikipedia.org/wiki/Kolossi\\_Castle](https://en.wikipedia.org/wiki/Kolossi_Castle)

La milicia de Dios (χ.χ.) Ανακτήθηκε 14 Μαρτίου, 2021 από <https://www.amazon.com/milicia-Dios-Eduardo-García-Ontiveros-Cerdeño/dp/8499481523>

Medieval architecture (28 Δεκεμβρίου 2020) Ανακτήθηκε 21 Μαρτίου, 2021 από [https://en.wikipedia.org/wiki/Medieval\\_architecture](https://en.wikipedia.org/wiki/Medieval_architecture)

Missions Héliographiques, (19 Φεβρουαρίου 2021) Ανακτήθηκε 1 Απριλίου, 2021 από [https://en.wikipedia.org/wiki/Missions\\_Héliographiques](https://en.wikipedia.org/wiki/Missions_Héliographiques)

Mission Héliographique, 1851(χ.χ.) Ανακτήθηκε 1 Απριλίου, 2021 από [https://www.metmuseum.org/toah/hd/heli/hd\\_heli.htm](https://www.metmuseum.org/toah/hd/heli/hd_heli.htm)

Richard I of England (11 Μαρτίου 2021) Ανακτήθηκε 14 Μαρτίου, 2021 από [https://en.wikipedia.org/wiki/Richard\\_I\\_of\\_England](https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_I_of_England)

Shattered glass: the history of architectural photography (22 Δεκεμβρίου 2013) Ανακτήθηκε 21 Μαρτίου, 2021 από <https://www.architectural-review.com/essays/shattered-glass-the-history-of-architectural-photography>

Snow Wasted Ανακτήθηκε 14 Μαρτίου, 2021 από [https://books.google.com.cy/books?id=XAW1oAEACAAJ&source=gbs\\_book\\_other\\_versions](https://books.google.com.cy/books?id=XAW1oAEACAAJ&source=gbs_book_other_versions)

This Photographer Turned His Back on the World's Most Photographed Places (30 Αυγούστου 2016) Ανακτήθηκε 21 Μαρτίου, 2021 από <https://slate.com/culture/2016/08/oliver-curtis-photographs-famous-monuments-and-historical-sites-from-unexpected-angles-in-his-book-volte-face.html>